32. Sędziowie i królowie

Po śmierci Jozuego rozpoczął się trudny czas dla Narodu Wybranego. Musiał on bronić danej mu przez Boga Ziemi Obiecanej, tocząc ciągłe walki z ludami, które już wcześniej ją zamieszkiwały. Potrzebował odważnych i dzielnych przywódców. Byli to najpierw sędziowie, a potem królowie.

Bóg powoływał sędziów z różnych pokoleń Narodu Wybranego w konkretnych, trudnych sytuacjach, aby przyjść z pomocą całemu ludowi. Ich zadaniem było: kierowanie narodem, rozstrzyganie sporów i obrona przed wrogami. Poprzez nich Bóg ratował swój naród spod władzy innych ludów. Zdarzało się bowiem, że Izraelici dostawali się pod obce panowanie. Działo się tak, gdy gasła ich wiara w jedynego Boga i tracili jedność przez wiarę w bożki.

Opuścili Boga swoich ojców, Jahwe, który ich wyprowadził z ziemi egipskiej, i poszli za cudzymi bogami, którzy należeli do ludów sąsiednich. Oddawali im pokłon i drażnili Pana. Opuścili Pana i służyli Baalowi i Asztartom. Wówczas zapłonął gniew Pana przeciwko Izraelitom, tak że wydał ich w ręce ciemiężców, którzy ich złupili, wydał ich na łup nieprzyjaciół, którzy ich otaczali, tak że nie mogli im się oprzeć.

Kiedy zaś Pan wzbudzał sędziów dla nich, Pan był z sędzią i wybawiał ich z ręki nieprzyjaciół, póki żył sędzia. Pan bowiem litował się, gdy jęczeli pod jarzmem swoich ciemiężców i prześladowców. *(Sdz 2, 12–14.18)*

Dzięki powołanym sędziom możemy poznać, że Pan Bóg nigdy nie był obojętny na losy Narodu Wybranego, mimo że tak często odchodził od Niego. Izraelici nawracali się, czynili pokutę, jednak bardzo szybko zapominali o Bożym dobrodziejstwie i powra-

cali do bałwochwalczych kultów. Nie słuchali też sędziów przypominających o wierze w jedynego Boga. W ten sposób na nowo ściągali na siebie różne nieszczęścia, z których próbowali ich ocalić kolejni wybawcy posłani przez Pana. Pismo Święte wymienia czternastu sędziów, którzy sprawowali władzę w Izraelu na przestrzeni około 150 lat Do najbardziej znanych należą: Gedeon, który z Bożą pomocą pokonał Madianitów, Samson – słynny ze swojej siły oraz Samuel, który namaścił Saula na pierwszego króla izraelskiego.

Zadania sędziów przejęli kolejno powołani przez Boga królowie Izraela. Najważniejszymi z nich byli Dawid i Salomon.

Dziś słowo „sędzia" kojarzy nam się najczęściej z sędzią sportowym czy sądowym. Pierwszy z nich rozstrzyga różne sprawy w czasie zawodów, drugi – pilnuje przestrzegania prawa, stara się pogodzić zwaśnionych ludzi i orzeka czyjąś winę lub niewinność. Aby zostać sędzią trzeba zdać egzaminy, czyli trzeba mieć odpowiednią wiedzę.

Słowo „król" kojarzy nam się z władcami, którzy rządzili w różnych krajach i troszczyli się o wszystkich poddanych w swoim państwie. Strzegli też granic przed najazdami nieprzyjacielskich wojsk. O wyborze na króla decydowali ludzie.

W Izraelu sędziów i królów powoływał Pan Bóg, aby oprócz obrony narodu i rozstrzygania spornych spraw również strzegli wiary w jednego prawdziwego Boga.

Za przekaz wiary dzieciom odpowiedzialni są rodzice. To oni prosili dla nas o chrzest święty, uczyli nas: znaku krzyża, odmawiania najprostszych modlitw, zabierali nas na Mszę św. do kościoła. Do dziś troszczą się o rozwój naszej wiary. Czynią to, gdy: przypominają nam o Mszy św. szkolnej, nabożeństwach majowych, różańcu i Drodze Krzyżowej. W ten sposób są strażnikami naszej wiary.

32. Sędziowie i królowie

Wkrótce sami staniemy się strażnikami wiary naszej i przyszłych pokoleń. To od nas będzie zależało, czy kościoły będą domami Pana Boga, gdzie będziemy Go wielbić, modląc się z innymi, czy staną się sklepami lub kawiarniami, w których będzie królował pieniądz i zabawa – bożki naszych czasów.

Kim byli sędziowie i królowie Narodu Wybranego?

Sędziowie i królowie Narodu Wybranego byli ludźmi powołanymi przez Boga do kierowania Izraelem i jego obrony. Starali się również o to, aby cały lud zachował wiarę w prawdziwego Boga.

1. Przepisz do zeszytu tabelkę i uzupełnij.

Sędziowie biblijni	Sędziowie dzisiaj
– obrona przed wrogami	.....
– godzenie skłóconych plemion Izraela	.....
– rozstrzyganie sporów	.....
– strzeżenie wiary w Jedynego Boga	.....

2. Ułóż krzyżówkę, której rozwiązaniem będzie hasło SĘDZIOWIE IZRAELA. Wykorzystaj w tym celu podane w Piśmie Świętym imiona sędziów: **Otniel**, **Ehud**, **Barak**, **Debora**, **Gedeon**, **Jefte**, **Samson**, **Heli**, **Samuel**, **Szamgar**, **Tola**, **Jair**, **Ibsan**, **Elon**, **Abdon** oraz imiona innych osób, które poznałeś na katechezie.

33. Powołanie Samuela

Anna, żona Elkany przez wiele lat nie miała dzieci. Swój smutek powierzyła na modlitwie Bogu. Jej usta poruszały się, ale nikt nie słyszał wypowiadanych słów. W głębi serca obiecała, że jeżeli urodzi syna, to ofiaruje go na służbę Bogu. Starała się szczerze rozmawiać z Bogiem. Bóg wysłuchał Annę i dał jej syna Samuela. Gdy chłopiec podrósł, oddała go do domu Pana w Szilo.

Młody Samuel uczył się wszystkiego od kapłana Helego. Pewnej nocy, gdy spał w przybytku Pańskim, gdzie znajdowała się Arka Przymierza, Pan zawołał Samuela, a on odpowiedział: „Oto jestem" i pobiegł do Helego, mówiąc: „Oto jestem: przecież mnie wołałeś". Heli odrzekł: „Nie wołałem Cię, wróć i połóż się spać". Powtórzyło się to jeszcze dwukrotnie. Heli zrozumiał, że to Pan woła chłopca.

Rzekł więc Heli do Samuela: „Idź spać! Gdyby jednak kto cię wołał, odpowiedz: Mów, Panie, bo sługa Twój słucha". Odszedł Samuel, położył się spać na swoim miejscu. Przybył Pan i stanąwszy zawołał jak poprzednim razem: „Samuelu, Samuelu!" Samuel odpowiedział: „Mów, bo sługa Twój słucha". *(1 Sm 3, 9–10)*

Pan Bóg przepowiedział Samuelowi zagładę rodu Helego z powodu złego postępowania synów kapłana. Wydarzenie to zmieniło całe życie Samuela. Bóg wybrał go na proroka. Po śmierci Helego stał się sędzią – przywódcą całego narodu.

Również dzisiaj Pan Bóg powołuje ludzi do szczególnej służby Jemu samemu oraz wspólnocie Kościoła. Są to kapłani, którzy w swoim sercu słyszą głos Boga wzywającego ich, aby wypełnili powierzone im zadanie.

33. Powołanie Samuela

Księża w ciągu dnia odmawiają modlitwy – Liturgię Godzin: jutrznię, godzinę czytań, modlitwę w ciągu dnia, nieszpory i kompletę. Trwają w ten sposób przy Bogu i powierzają Mu sprawy Kościoła, szczególnie swoich parafian.

Celebrując ofiarę Mszy św. – najdoskonalszej modlitwy Kościoła, w czasie której udzielają wiernym Komunii św. Sprawują sakrament pokuty, chrzczą, namaszczają chorych i błogosławią małżeństwa. W ten sposób przekazują nam łaski Boże. To dzięki nim sam Jezus może być realnie obecny w naszym życiu.

Prowadzą pracę duszpasterską. Starają się, aby wierni nie tylko poznali naukę Pana Jezusa, ale także według niej żyli, a dzięki temu osiągnęli życie wieczne.

Wszystkim kapłanom jest bardzo potrzebna nasza modlitwa, aby dobrze wypełniali powierzoną im przez Boga posługę.

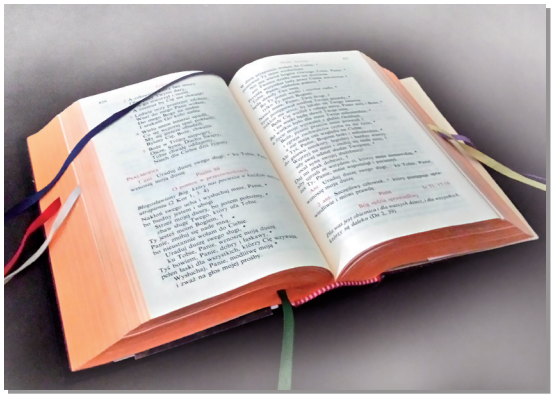

Brewiarz – obowiązkowy modlitewnik dla kapłanów, z którego mogą też korzystać inni.

Celebrować – czynić coś z powagą.

33. Powołanie Samuela

Panie Jezu, Ty kazałeś swoim Apostołom, by na całym świecie głosili Twoją Ewangelię, by rozgrzeszali i podczas każdej Mszy św. głosili Twoją śmierć i zmartwychwstanie. Wiem, Panie, jak kochasz swoich kapłanów. Dziękuję Ci za ich obecność. Dziękuję za to, że głoszą Twoją naukę, że w Twoim imieniu przebaczają, że rozdają Twoje Ciało. Niech będą mądrymi i świętymi kapłanami według Twego Serca. Amen.

Pan Bóg powołuje nie tylko do kapłaństwa. Już w chwili poczęcia obdarza nas szczególnym osobistym powołaniem. Każdy jest powołany do czegoś innego. Naszym zadaniem jest odkrycie naszego powołania i zrealizowanie go. Będzie to możliwe tylko wtedy, gdy postaramy się usłyszeć Boże wezwanie. Pan Bóg może do nas przemawiać przez różne wydarzenia, osoby, na modlitwie i w naszym sumieniu. Musimy tylko być bardzo uważni i mieć czas na ciszę, ponieważ Pan Bóg przemawia w ciszy naszego serca. Jeżeli odpowiemy na Boże wezwanie, będziemy już tu na ziemi szczęśliwymi ludźmi. Człowiek może być szczęśliwy tylko wtedy, gdy żyje zgodnie z tym, do czego Bóg go powołał.

Panie Boże daj, aby wszyscy, którzy słyszą Twoje wezwanie, umieli powiedzieć za Samuelem ***„Mów, bo sługa twój słucha”.***

- Jakimi słowami Samuel odpowiedział na Boże wezwanie?

  Samuel odpowiedział na Boże wezwanie słowami: „Mów (Panie), bo sługa Twój słucha”.

- Co przygotował Pan Bóg dla każdego z nas?

  Pan Bóg przygotował dla każdego z nas osobiste powołanie, zadanie, które mamy w życiu odkryć i wypełnić, aby być ludźmi szczęśliwymi.

1. Ułóż własną krótką modlitwę za kapłanów.
2. Wieczorem pomódl się za kapłanów pracujących w twojej parafii.
3. Wypisz do zeszytu wszystkich kapłanów pracujących w twojej parafii.

34. Grzech Saula

Samuel przez wiele lat rządził Narodem Wybranym, rozsądzając różne trudne sprawy zgodnie z Bożymi przykazaniami.

Gdy był bardzo stary, Izraelici zażądali od niego, żeby wybrał spośród nich króla. Samuel, przekazując im Boże słowa, ostrzegł, że prawem króla będzie posiadanie ziemi i zbieranie podatków. Poddani będą jego robotnikami i żołnierzami. Król będzie wykorzystywał swoją władzę, zamiast służyć całemu narodowi. Mimo tych ostrzeżeń Izraelici nadal domagali się wybrania spośród siebie króla.

Z woli Pana Boga Samuel namaścił Saula na pierwszego króla Izraelitów. Jego głowę polał olejkiem. Był to znak szczególnego wybrania. To Bóg chciał, aby Saul sprawował od tej pory rządy nad wszystkimi Izraelitami.

Samuel wziął wtedy naczyńko z olejem i wylał na jego głowę, ucałował go i rzekł: «Czyż nie namaścił cię Pan na wodza swego ludu, Izraela? Ty więc będziesz rządził ludem Pana i wybawisz go z ręki jego wrogów dokoła.» *(1 Sm 10, 1)*

Saul, jako król, bardzo szybko przestał być posłuszny Bogu. Łamał Boże przykazania i robił to, co chciał. Sam składał ofiary, chcąc w ten sposób zaskarbić sobie Bożą łaskawość. Bardzo przez to zasmucił i rozgniewał Pana Boga.

Posłuszeństwo to wypełnianie woli innych osób. Robienie tego, o co nas poproszą. Jesteśmy zobowiązani do posłuszeństwa na pierwszym miejscu Panu Bogu. Czynimy to, gdy wypełniamy w codziennym życiu Jego wolę. Wzorem posłuszeństwa Panu Bogu jest dla nas Maryja. Wielu świętych starało się ją naśladować.

„Proś więc i wymagaj Panie:
Co chcesz, abym czynił?
Czego chcesz, abym nie czynił?
Odnosząc sukces czy porażkę,
Prześladowany czy pocieszany,
Śpiąc czy pracując dla Ciebie,
Pożyteczny czy całkiem bezużyteczny,
Nie pozostaje mi nic innego, jak powtarzać
Za przykładem Maryi:
Tak, uczyń ze mną, co zechcesz!”

(Św. Augustyn)

Powinniśmy także być posłuszni naszym rodzicom, opiekunom i nauczycielom, ponieważ chcą, abyśmy stali się mądrymi i dobrymi ludźmi oraz troszczą się o nasze bezpieczeństwo.

W IV przykazaniu Pan Bóg zobowiązuje nas do posłuszeństwa rodzicom.
Czcij ojca swego i matkę swoją, abyś długo żył na ziemi, którą Pan, Bóg twój, da tobie.
(Tu: słowo „długo” oznacza „dobrze”).

34. Grzech Saula

Czasami nie jesteśmy zadowoleni z poleceń, które otrzymujemy. Chcemy wszystko zrobić po swojemu. Możemy wtedy popełnić błędy, ponieważ nie mamy jeszcze wystarczająco dużego doświadczenia życiowego.

Nie zawsze chcemy się podporządkować przepisom ruchu drogowego. Zdarza się, że przechodząc przez jezdnię, nie czekamy na zielone światło, bo to za długo trwa. Czasami nie przechodzimy po pasach, bo są za daleko. Cena, jaką przyjdzie zapłacić za nasze nieposłuszeństwo, może być bardzo wysoka. Może zdarzyć się wypadek, a my sami możemy utracić zdrowie, a nawet życie.

Według starego przysłowia, jeżeli ktoś nie chce słuchać starszych i mądrzejszych, poczuje na sobie wszystkie popełnione przez siebie błędy, a to zawsze bardzo boli. Decyzja należy do Ciebie, czy skorzystasz z doświadczenia życiowego Twoich rodziców, dziadków, nauczycieli, kapłanów.

- Kim był Saul?

  Saul był pierwszym królem Izraelitów. Zgrzeszył wobec Pana Boga brakiem posłuszeństwa.

- Komu powinniśmy być posłuszni?

  Powinniśmy być posłuszni Panu Bogu, naszym rodzicom, opiekunom i nauczycielom.

1. Napisz, co według Ciebie, Saul powinien zmienić w swoim postępowaniu.
2. Podaj po trzy przykłady, kiedy jesteś posłuszny Panu Bogu, rodzicom i nauczycielom.
3. Zapisz w *Pamiętniku biblijnym*: Ps 131, 1.

35. Dawid namaszczony na króla

Saul w pierwszych latach swego panowania był wierny Panu Bogu, potem jednak okazał się nieposłuszny względem Niego. Jego postępowanie bardzo zasmuciło Samuela, który z Bożego nakazu namaścił go na króla.

Saul nie był godny tego, żeby panować nad Narodem Wybranym. Pan Bóg więc posłał Samuela do Betlejem, do domu Jessego, aby spośród jego synów wybrał następnego króla Izraelitów. W Betlejem Samuela przywitała zaniepokojona starszyzna miasta, która nie wiedziała, czy jego przybycie oznacza pokój. Najpierw Samuel zapewnił, że właśnie tak jest, a potem zaprosił do złożenia ofiary Panu Bogu. Swoje zaproszenie skierował również do Jessego i jego synów. W pierwszej kolejności Samuel zwrócił uwagę na Eliaba i zastanawiał się, czy on jest Bożym pomazańcem.

Pan jednak rzekł do Samuela: „Nie zważaj ani na jego wygląd, ani na wysoki wzrost, gdyż nie wybrałem go, nie tak bowiem człowiek widzi <jak widzi Bóg>, bo człowiek patrzy na to, co widoczne dla oczu, Pan natomiast patrzy na serce”. *(1 Sm 16, 7)*

Kolejno podchodzili do Samuela pozostali dorośli synowie Jessego. Bóg jednak nie wskazał żadnego z nich.

Jesse miał jeszcze jednego najmłodszego syna, Dawida, który pasł owce. To właśnie jego wskazał Pan, a Samuel namaścił go w otoczeniu starszych braci. Od tej chwili duch Pański opanował Dawida, natomiast opuścił Saula.

35. Dawid namaszczony na króla

Nikt z obecnych nie rozumiał, dlaczego właśnie Dawid został namaszczony na króla. Starsi synowie Jessego byli dzielnymi i mężnymi wojownikami. Ludzie nie wyobrażali sobie króla Narodu Wybranego jako młodzieńca, który pasie owce. W oczach ludzi Dawid nie miał jeszcze żadnego znaczenia, ale Bóg znał jego serce i to było najważniejsze.

My jesteśmy namaszczeni olejem krzyżma świętego. Stało się to w czasie chrztu świętego, który czyni nas dziećmi Bożymi i otwiera nasze serca dla Boga. To namaszczenie oznacza naszą przynależność do wspólnoty ludzi wierzących, czyli Kościoła. Do niej powołuje nas Bóg. Jest to powód do dumy i do wielkiej troski o to, aby nasze serca podobały się Bogu.

Panie Boże!

Dziękuję Ci z całego serca za dar chrztu świętego. Dzięki Tobie jestem pozbawiony grzechu pierworodnego i namaszczony świętym olejem. Dziękuję Ci za Twą nieskończoną i bezinteresowną miłość, jaką mnie obdarzasz oraz za to, że jestem Twoim dzieckiem. Amen.

Panie, uczyń serca nasze
według serca Twego!

Jako dzieci Boże powinniśmy troszczyć się o to, by nasze serca były wypełnione dobrem, którym możemy obdarzać innych. Dla Pana Boga nie jest ważny nasz wygląd zewnętrzny, kolor skóry, ubranie, bogactwo, ale to, jakie jest nasze serce.

35. Dawid namaszczony na króla

Ludzie podziwiają nasz wygląd, ale Bóg zna nasze serca i widzi, że nie jest wypełnione dobrem.

Każdego dnia staraj się o piękno swojego serca!

Ojciec Bóg kocha nas, miłość swą zsyła nam,
któż jak On wielkim jest, któż jak On miłość ma.
Święty Bóg, Ojciec nasz, co dzień ma hojną dłoń,
kocha nas dzieci swe mimo grzechów oraz wad.

Dzieckiem Bożym jestem ja, la, la...

- Dlaczego Bóg wybrał Dawida na króla?

  Bóg wybrał Dawida na króla, ponieważ znał jego dobre serce.

- Jakie znaczenie ma namaszczenie dziecka w czasie chrztu św.?

  Namaszczenie dziecka w czasie chrztu św. oznacza naszą przynależność do Kościoła, do którego powołuje nas Bóg.

1. Odpowiedz na pytanie: Kiedy twoje serce podoba się Panu Bogu?
2. Od chwili chrztu twoje serce jest świątynią, w której mieszka Duch Święty. Napisz, co ją buduje, a co ją niszczy. Podaj po trzy konkretne przykłady.
3. Odszukaj i zapisz w *Pamiętniku biblijnym*: J 15, 16–17.

36. Dawid pokonuje Goliata

Król Saul prowadził wojnę z Filistynami. Izraelici rozbili obóz po jednej stronie Doliny Terebintu, a po drugiej ustawili namioty przeciwnicy. Z filistyńskiego obozu przez czterdzieści dni wychodził rano i wieczorem potężny wojownik o imieniu Goliat. Za każdym razem wzywał kogokolwiek spośród Izraelitów na pojedynek. Nikt jednak nie chciał się z nim zmierzyć.

Po stronie Izraelitów walczyli trzej starsi synowie Jessego. Pewnego razu ojciec posłał do nich z prowiantem najmłodszego syna Dawida. Po odszukaniu braci Dawid usłyszał na polu walki groźne okrzyki Goliata i zobaczył, jak Izraelici uciekają przed nim w popłochu. Bardzo szybko podjął decyzję. Poszedł do króla Saula i oznajmił, że stanie do walki z Goliatem. Był odważny. Już wcześniej wiele razy w obronie owiec swojego ojca zabijał groźne lwy i niedźwiedzie. Król jednak obawiał się o niego, bo był jeszcze młodym chłopcem. Dał mu swoją zbroję. Dawid jednak jej na przyjął, nie potrafił się w niej poruszać. Na pojedynek zabrał ze sobą tylko kij, pięć gładkich kamieni w torbie i procę.

Dawid i Goliat stanęli naprzeciwko siebie. Potężny Filistyn wzgardził młodym, niedoświadczonym chłopcem i obrzucił go pogardliwymi groźbami. Dawid jednak pewnym głosem odpowiedział:

„Ty idziesz na mnie z mieczem, dzidą i zakrzywionym nożem, ja zaś idę na ciebie w imię Pana Zastępów, Boga wojsk izraelskich, którym urągałeś. Dziś właśnie odda cię Pan w moją rękę (...) niech się przekona cały świat, że Bóg jest w Izraelu. Niech wiedzą wszyscy zebrani, że nie mieczem ani dzidą Pan ocala. Ponieważ jest to wojna Pana, On więc odda was w nasze ręce”. *(1 Sm 17, 45–47)*

Goliat ruszył w kierunku chłopca, ten jednak dużo szybciej podbiegł do niego i wystrzelił z procy jeden z kamieni, który trafił Goliata prosto w czoło. Filistyn padł martwy na ziemię.

Dawid całkowicie zaufał Bogu, nawet odrzucił zbroję, która miała go chronić. Swoją walkę stoczył w imię Pana Boga, bo miał w sercu niezachwianą wiarę i nadzieję. Goliat z kolei kierował się pychą, zuchwałą pewnością siebie. Urągał wojskom izraelskim, wzgardził Dawidem, a przede wszystkim pokładał nadzieję we własnej sile i świetnej zbroi, którą posiadał. Zapomniał, że w życiu jednak wszystko zależy od Pana Boga.

Wiele razy w życiu stajemy przed zadaniem i wydaje nam się, że jest ono po ludzku nie do wykonania. Nasze doświadczenie podpowiada, że podjęliśmy się czegoś bardzo ryzykownego, a duma – że to wszystko jest bez sensu. W sercu jednak czujemy, że powinniśmy mimo wszystko spróbować. Z Bożą pomocą jesteśmy w stanie zrealizować zadanie, bo dla Boga nie ma rzeczy niemożliwych.

Jednym z trudnych zadań, które powinniśmy realizować codziennie jest walka z naszymi grzechami, wadami i słabościami. To one odsuwają nas od Pana Boga i nie pozwalają nam stać się świętymi. Są naszym „Goliatem", którego musimy pokonać. Nie uda nam się to, jeżeli będziemy walczyć sami. Potrzebna nam jest pomoc Pana Boga. Wtedy jesteśmy w stanie pokonać każde zło, nawet, jeżeli po ludzku wydaje się to niemożliwe.

36. Dawid pokonuje Goliata

Marzenia są po to, aby je spełniać.
Trzeba tylko z całych sił starać się o to,
a Pana Boga prosić,
aby nam w tym pobłogosławił.

„Zacznij od robienia tego,
co konieczne,
potem zrób to, co możliwe.
Nagle odkryjesz,
że dokonałeś niemożliwego.”

(Św. Franciszek z Asyżu)

Dla Pana Boga wszystko jest możliwe, miłość Chrystusa zwyciężyła nawet śmierć.

- Dlaczego Dawid pokonał Goliata?

  Dawid pokonał Goliata, ponieważ walczył w imię Pana Boga, któremu całkowicie zaufał i uwierzył.

- Co jest dla nas „Goliatem”? Kiedy stajemy do walki z nim?

  „Goliatem ” dla nas są nasze grzechy, słabości i wady. Do walki z nimi musimy stanąć każdego dnia.

1. Wyjaśnij, co znaczy stwierdzenie: Dla Boga nie ma rzeczy niemożliwych.
2. Napisz, czym charakteryzował się Goliat, a czym Dawid?
3. Zapisz w *Pamiętniku biblijnym*: Ps 118, 5.

37. Psalmy – modlitwa króla Dawida

Król Dawid rozpoczął panowanie po śmierci Saula. Miał wtedy 30 lat. Bóg wspierał go i dał mu zwycięstwo nad wrogami. Dawid zdobył Jerozolimę, z której uczynił stolicę kraju. Zbudował w niej dla siebie cedrowy pałac, aby umieścić w nim zgromadzone bogactwa. Chciał z Jerozolimy uczynić miejsce szczególnej modlitwy i czci oddawanej Bogu. Sprowadził z Szilo Arkę Przymierza – znak Bożej obecności wśród Narodu Wybranego. Sam, jako król, brał udział w tym wydarzeniu idąc przed Arką, tańcząc i grając, nie zważając na to, co powiedzą ludzie. Chciał też zbudować świątynię, która byłaby godnym mieszkaniem dla Pana. Wola Boża była jednak inna, to dopiero Salomon – syn Dawida miał wybudować świątynię.

Król Dawid zdawał sobie sprawę z tego, że wszystko co posiada, zawdzięcza Bożemu błogosławieństwu. Układał piękne psalmy, czyli pieśni religijne, w których uwielbiał Pana Boga, dziękował Mu za wszelkie łaski i dobra, przepraszał za swoje grzechy i prosił o pomoc. Często sam je śpiewał przy akompaniamencie cytry. Była to jego modlitwa, w której zawarł całą swą miłość do Pana Boga. Był to też jego największy skarb, którym podzielił się z nami wszystkimi. W Biblii znajduje się Księga Psalmów, w której zapisanych jest 150 psalmów. Autorem części z nich jest sam król Dawid. Do dziś wszyscy ludzie, którzy odmawiają brewiarz, modlą się tekstami psalmów. Są one również śpiewane w czasie Mszy św. oraz nabożeństw.

Modlitwa jest spotkaniem z Bogiem, rozmową z Nim. Możemy modlić się gotowymi tekstami. Niektóre z nich znamy na pamięć, np. „Ojcze nasz”, „Chwała Ojcu”. Inne odmawiamy, posługując się modlitewnikiem *Droga do nieba*. Każdy z nas może modlić się również tekstami psalmów. Powinniśmy pamiętać, że w modlitwie najważniejsze jest nasze serce, bo w niej wyraża się cała nasza miłość do Pana Boga. Modlitwa to nie tylko nasze prośby kierowane do Boga, ale przede wszystkim uwielbienie naszego Pana, dziękczynienie za otrzymane dobra i przeproszenie za popełnione zło. Tego wszystkiego możemy się nauczyć od króla Dawida.

37. Psalmy – modlitwa króla Dawida

Razem z królem Dawidem możemy:

- Pana Boga uwielbić

Chcę Cię wywyższać, Boże mój, Królu,
i błogosławić imię Twe na zawsze i na wieki.
Każdego dnia będę Cię błogosławił
i na wieki wysławiał Twe imię.
Wielki jest Pan i godzien wielkiej chwały,
a wielkość Jego niezgłębiona. *(Ps 145, 1–3)*

- Panu Bogu podziękować

Pan jest moim pasterzem, nie brak mi niczego.
Pozwala mi leżeć na zielonych pastwiskach.
Prowadzi mnie nad wody, gdzie mogę odpocząć:
orzeźwia moją duszę.
Wiedzie mnie po właściwych ścieżkach
przez wzgląd na swoje imię. *(Ps 23, 1–3)*

- Pana Boga przeprosić

Zmiłuj się nade mną, Boże,
w swojej łaskawości,
w ogromie swego miłosierdzia wymaż
moją nieprawość!
Obmyj mnie zupełnie z mojej winy
i oczyść mnie z grzechu mojego!
Uznaję bowiem moją nieprawość,
a grzech mój jest zawsze przede mną.
Tylko przeciw Tobie zgrzeszyłem
i uczyniłem, co złe jest przed Tobą,
tak że się okazujesz sprawiedliwym
w swym wyroku
i prawym w swoim osądzie. *(Ps 51, 3–6)*

37. Psalmy – modlitwa króla Dawida

- prosić Pana Boga

Słuchaj, o Boże, mojego wołania,
zważ na moją modlitwę!
Wołam do Ciebie z krańców ziemi,
gdy słabnie moje serce: na skałę
zbyt dla mnie wysoką wprowadź mnie,
bo Ty jesteś dla mnie obroną,
wieżą warowną przeciwko wrogowi.

(Ps 61, 2–4)

Panie Boże, pozwól mi każdego dnia wytrwale modlić się do Ciebie. Pragnę powiedzieć Tobie wszystko, bo Ty jesteś moim prawdziwym Przyjacielem. Amen.

- Co to są psalmy?

  Psalmy to pieśni religijne – modlitwy. Autorem wielu z nich jest król Dawid, który śpiewał Panu Bogu o wszystkich sprawach swojego życia. Słowami psalmów możemy Pana Boga wielbić, dziękować Mu, przepraszać Go i prosić.

- Czego król Dawid uczy nas o modlitwie?

  Król Dawid uczy nas, że w modlitwie powinna się wyrażać cała nasza miłość do Pana Boga.

- Dlaczego powinniśmy modlić się słowami psalmów?

  Powinniśmy modlić się słowami psalmów, ponieważ w ten sposób możemy włączyć się w modlitwę Kościoła.

1. Wypisz tytuły znanych Ci modlitw.
2. Ułóż swój własny psalm.
3. Odszukaj i zapisz w *Pamiętniku biblijnym*: Ps 6, 5.

38. Mądrość króla Salomona

Król Dawid pod koniec swego życia nakazał namaścić na króla swego syna Salomona, który objął rządy w Izraelu po śmierci swego ojca. Zasiadł na tronie, gdy był jeszcze bardzo młodym człowiekiem. Obawiał się, czy podoła wszystkim obowiązkom, jakie niesie ze sobą sprawowanie władzy królewskiej. Pewnego razu w nocy Bóg zwrócił się do niego, aby poprosił o to, co jest mu potrzebne. Salomon poprosił wtedy o serce pełne rozsądku do rozstrzygania spraw sądowych oraz rozróżniania dobra od zła.

Bóg więc mu powiedział: „Ponieważ poprosiłeś o to, a nie poprosiłeś dla siebie o długie życie ani też o bogactwa, i nie poprosiłeś o zgubę twoich nieprzyjaciół, ale poprosiłeś dla siebie o umiejętność rozstrzygania spraw sądowych, więc spełniam twoje pragnienie i daję ci serce mądre i rozsądne, takie, że podobnego tobie przed tobą nie było i po tobie nie będzie. I choć nie prosiłeś, daję ci ponadto bogactwo i sławę, tak iż <za twoich dni> podobnego tobie nie będzie wśród królów. Jeśli zaś będziesz postępować moimi drogami, zachowując moje prawa i polecenia za przykładem twego ojca, Dawida, to przedłużę twoje życie”. *(1 Krl 3, 11–14)*

Pewnego razu do króla Salomona przyszły dwie kobiety, które mieszkały w jednym domu i urodziły niedawno swoje dzieci. Syn jednej z nich zmarł w nocy. Wtedy jego matka poszła do pokoju drugiej kobiety, zabrała żywe dziecko a zostawiła martwe. Nie chciała się jednak do tego przyznać. Każda z kobiet twierdziła przed królem Salomonem, że żyjące dziecko należy do niej. Król miał rozsądzić, czyje jest dziecko. Kazał wtedy przynieść miecz, rozciąć dziecko i każdej dać połowę. Jedna kobieta natychmiast zaczęła błagać, aby dziecko pozostawiono przy życiu i oddano je drugiej. Tamta kobieta z kolei zgodziła się, aby przecięto dziecko. Król już wiedział, która z nich jest prawdziwą matką i której należy oddać dziecko – tej, która chciała, aby dziecko żyło.

38. Mądrość króla Salomona

Mądrość Salomona była nadprzyrodzonym darem Boga. Prosił o nią w modlitwie, ponieważ chciał, aby jego panowanie było zgodne z prawem Bożym. Najważniejszym obowiązkiem było dla niego dochowanie sprawiedliwości wobec swoich poddanych.

Bóg ustanowił króla w Izraelu po to, aby w Jego imieniu objął sprawiedliwymi rządami ludzi słabych, biednych i pozbawionych praw.

Wiedza to informacje o otaczającej nas rzeczywistości, które możemy poznać.

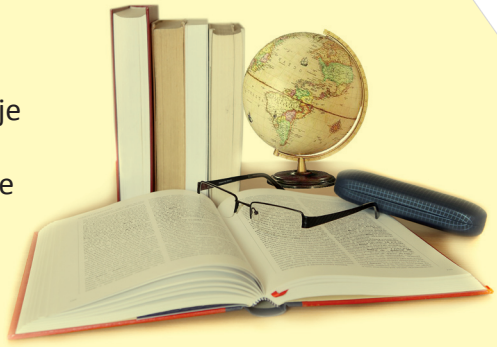

Zdobytą wiedzę trzeba jeszcze zrozumieć, aby dobrze i mądrze wykorzystać ją w życiu. Potrzebna nam jest zatem nie tylko wiedza, ale i mądrość.

Mądrość jest łaską, która pomaga nam podejmować właściwe decyzje. Dzięki niej potrafimy wybrać właściwą drogę w życiu, która doprowadzi nas do zbawienia.

38. Mądrość króla Salomona

Codziennie przychodzimy do szkoły, aby poznać i zrozumieć coś nowego. W młodości nauka i zdobywanie wiedzy jest naszą pracą. Czasami nie chce się nam uczyć i dlatego spisujemy zadania domowe od kolegi czy z internetu. Jednak to, czego nie zapamiętamy i nie zrozumiemy, nigdy nie wykorzystamy w przyszłości.

Pamiętajmy w modlitwie, aby prosić Boga o dar mądrości. Dzięki niej będziemy podejmować właściwe decyzje, będziemy wiedzieć, jak wykorzystać zdobytą wiedzę, aby żyć zgodnie z przykazaniem miłości Boga i bliźniego.

Modlitwa o dar mądrości

Stwórco niewypowiedziany!
Ty czynisz zrozumiałym język niemowląt,
ukształtuj i mój język i wlej w moje usta
łaskę swego błogosławieństwa.
Daj mi jasność rozumienia,
zdolność zapamiętywania,
łatwość uczenia się,
dokładność wyjaśniania i omawiania.
Gdy rozpoczynam – pouczaj mnie,
gdy rozwijam i wyjaśniam – kieruj mną,
gdy kończę – dopełnij łaską zrozumienia.
Ty, który jesteś prawdziwym Bogiem
i Człowiekiem,
dawaj mi smak Bóstwa
i dobrego człowieczeństwa.
Amen.

Św. Tomasz z Akwinu

- Jakim królem był Salomon?

  Salomon był królem sprawiedliwym i mądrym.

- O co Salomon prosił Pana Boga?

  Salomon prosił Boga o dar mądrości, aby mógł, wiedząc co jest dobre, a co złe, rozsądnie rozstrzygać sprawy sądowe.

1. Odpowiedz na pytanie: Do czego potrzebna jest w życiu mądrość?
2. Odszukaj i zapisz w *Pamiętniku biblijnym*: Mdr 9, 9–10.
3. Ułóż swoją własną modlitwę, w której prosisz Pana Boga o mądrość.

39. Budowa Świątyni

Król Salomon zasłynął z wielkiej mądrości, ale także z budowy świątyni. Już jego ojciec, król Dawid, chciał umieścić Arkę Przymierza z kamiennymi tablicami Dekalogu w murowanej świątyni. Uważał, że najświętszy znak obecności Boga wśród Narodu Wybranego nie może być cały czas przechowywany w Namiocie Spotkania. Wolą Pana Boga było jednak, aby świątynię zbudował jego syn.

Król Salomon rozpoczął budować świątynię w czwartym roku swego panowania. Prace trwały siedem lat. Gdy zostały ukończone i wspaniała budowla wyposażona w sprzęty potrzebne do obrzędów religijnych wznosiła się na wzgórzu Moria w Jerozolimie, król Salomon nakazał zwołać cały lud. Na oczach wszystkich Arka Przymierza została przeniesiona do świątyni i umieszczona w miejscu specjalnie dla niej przygotowanym, które nazwano Miejscem Najświętszym. Wtedy obłok chwały Pańskiej wypełnił świątynię. Salomon zaś modlił się przed ołtarzem, wznosząc ręce ku niebu.

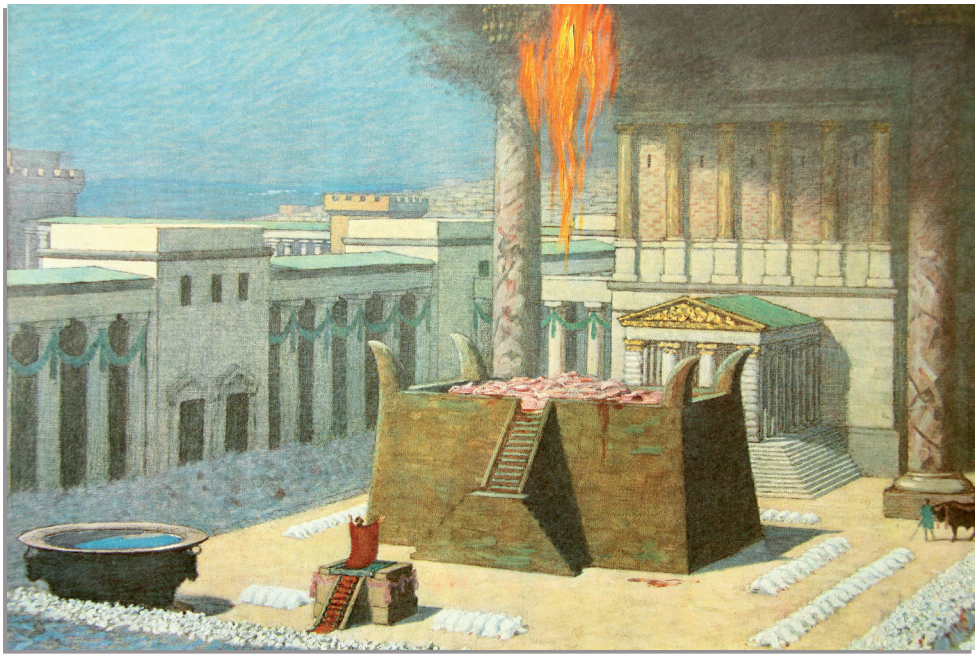

39. Budowa Świątyni

Makieta świątyni Salomona z „Ogrodu biblijnego" przy ośrodku Caritas w Myczkowcach

Fot. ks. Bogdan Janik

„(...) Dlatego wysłuchaj błaganie sługi Twego i Twojego ludu, Izraela, ilekroć modlić się będzie na tym miejscu. Ty zaś wysłuchaj w miejscu Twego przebywania – w niebie. Nie tylko wysłuchaj, ale też i przebacz! (...)" *(1 Krl 8, 30)*

Dla wszystkich Izraelitów świątynia była mieszkaniem samego Boga, miejscem oddawania mu nieustannej czci i celem pielgrzymek.

Dla nas miejscem szczególnej obecności Boga i oddawania Mu czci jest kościół. W nim znajduje się ołtarz, na którym kapłani sprawują Eucharystię – ofiarę Mszy św. W każdym kościele jest również tabernakulum, w którym przechowujemy prawdziwe Ciało Pana Jezusa pod postacią chleba. Informuje nas o tym czerwona lampka, nazywana wieczną. Jej zadaniem jest przypominanie nam o konieczności oddania czci Chrystusowi obecnemu w Chlebie Eucharystycznym przez przyklęknięcie, zachowanie ciszy, pobożną modlitwę, spokojne poruszanie się i właściwy ubiór.

Powinniśmy również pamiętać o tym, aby wchodzić do kościoła na Mszę św. lub nabożeństwo bez gumy do żucia oraz o tym, aby wyłączyć telefon komórkowy.

39. Budowa Świątyni

Tabernakulum – z j. łac. *namiot* – mała ozdobna zamykana na klucz szafka, w której jest przechowywane prawdziwe Ciało Pana Jezusa pod postacią chleba.

Święty, Święty,
Święty jest Pan Zastępów.
Cała ziemia jest pełna chwały. (Iz 6, 3)

Klękam przed Tobą Panie, ukryty w białej Hostii, i uwielbiam Ciebie. Pomóż mi modlić się i myśleć tylko o Tobie. Pomóż mi trwać przed Tobą z otwartym sercem i usłyszeć to, co Ty chcesz mi powiedzieć. Spraw, abym pragnął przyjmować Cię jak najczęściej do swego serca, czyniąc z niego dla Ciebie mieszkanie. Amen.

- Kto wybudował świątynię dla Boga?

  Świątynię dla Boga wybudował w Jerozolimie Salomon. Izraelici przechowywali w niej Arkę Przymierza z Dekalogiem. Było to dla nich miejsce obecności Boga, składania ofiar oraz cel pielgrzymek.

- Co jest dla nas, katolików, miejscem szczególnej obecności Boga?

  Miejscem szczególnej obecności Boga jest dla nas kościół, gdzie znajduje się ołtarz i tabernakulum. Na ołtarzu sprawowana jest Najświętsza Ofiara – Msza św., a w tabernakulum przechowywane jest prawdziwe Ciało Pana Jezusa.

1. Napisz, jak należy zachowywać się w kościele i wyjaśnij dlaczego?
2. Wypisz kościoły, które znajdują się w twojej parafii.
3. Zaprojektuj stosowny strój, w którym można pójść do kościoła.
4. Zapisz w *Pamiętniku biblijnym:* Mt 26, 26–28.

VII

Bóg powołuje proroków

40. Zadania proroków

Król Salomon pod koniec swego życia popadł w grzech bałwochwalstwa, czyli oddawania czci bożkom. Karą za to oddalenie się od prawdziwego i jedynego Boga był podział królestwa, który nastąpił po jego śmierci. Królestwo Salomona zostało podzielone na dwie części: północne Królestwo Izraela i południowe Królestwo Judy. Wśród królów i ludu szerzyło się bałwochwalstwo. Zakończyły się dla Narodu Wybranego lata pokoju i dobrobytu, a nastały trudne czasy. Wkrótce nadeszło nowe nieszczęście – niewola. Około 721 r. przed Chr. Asyryjczycy podbili Królestwo Izraela. Zniszczyli stolicę Samarię i wielu Izraelitów uprowadzili do Asyrii. Królestwo Judy utraciło swą niezależność ponad sto lat później za sprawą Babilończyków. Król babiloński Nabuchodonozor, po zaatakowaniu Jerozolimy – stolicy Królestwa Judy, w 597 r. przed Chr. uprowadził do Babilonii króla wraz z częścią ludności. Po kolejnym najeździe na Jerozolimę, Babilończycy w 587 r. przed Chr. ograbili świątynię Pańską z cennych przedmiotów i spalili ją. Ten trudny okres zakończył się, gdy król perski Cyrus podbił królestwo babilońskie i pozwolił Izraelitom w 537 r. przed Chr. wrócić do ich ojczyzny oraz odbudować świątynię w Jerozolimie. Pan Bóg jednak nigdy nie opuścił swojego ludu. Posyłał do niego proroków, których nazywano „ustami Pana", ponieważ mówili w imieniu Boga i o Bogu.

Mesjasz (z j. gr. **Chrystus**) – *namaszczony*, tytuł oczekiwanego króla, pomazańca z rodu Dawida. Jest nim Pan Jezus – nasz Zbawiciel.

Świadectwo wiary – potwierdzenie wiary swoim życiem.

Pan skierował do mnie następujące słowo: „Zanim ukształtowałem cię w łonie matki, znałem cię, nim przyszedłeś na świat, poświęciłem cię, prorokiem dla narodów ustanowiłem cię". *(Jr 1, 4–5)*

Prorocy wyjaśniali Izraelitom, jak należy rozumieć wydarzenia z przeszłości narodu. Tłumaczyli teraźniejszość i zapowiadali przyszłość. Wskazywali grzeszne postępowanie ludu i królów. Głosili nie tylko nadejście kary Bożej, lecz także Bożego miłosierdzia. Wzywali do nawrócenia i przestrzegania przykazań Bożych. Zapowiadali przyjście Mesjasza.

40. Zadania proroków

Prorocy miłowali Boga i całkowicie Mu ufali. Byli bardzo odważni i wytrwali. Mimo grożących im niebezpieczeństw nieprzerwanie przypominali Izraelitom o wierze w Boga i konieczności zachowania Jego nauki.

Każdy z nas powinien również być prorokiem – „ustami Pana Boga". Jesteśmy powołani do tej funkcji w Kościele na mocy chrztu świętego. Pan Bóg wzywa nas do dawania świadectwa naszej wiary. Dajemy świadectwo nie tylko wtedy, gdy mówimy innym, że wierzymy w Pana Boga, ale gdy żyjemy na co dzień w przyjaźni z Panem Bogiem i wypełniamy Jego przykazania.

I usłyszałem głos Pana mówiącego: „Kogo mam posłać? Kto by Nam poszedł?". Odpowiedziałem: „Oto ja, poślij mnie!" *(Iz 6, 8)*

Jeżeli widzimy, że ktoś popełnia zło, nie możemy być obojętni. Z miłością, ale stanowczo, powinniśmy:

- zwrócić uwagę,
- ostrzec przed niebezpieczeństwem,
- wskazać, do czego może doprowadzić niewłaściwe postępowanie,
- pomóc wrócić na właściwą drogę,
- udzielić dobrych rad,
- wspierać w trudnościach.

40. Zadania proroków

Panie Boże, daj nam potrzebne siły i Twoją mądrość, abyśmy mieli odwagę głosić Ciebie słowem i przykładem życia. Przez Chrystusa Pana naszego. Amen.

- Kim byli prorocy?

  Prorocy w Starym Testamencie byli ludźmi powołanymi przez Boga, którzy dbali o zachowanie wiary w Narodzie Wybranym, wzywali do nawrócenia, pomagali przetrwać czasy niewoli oraz zapowiadali nadejście Mesjasza.

- Kiedy wypełniamy funkcję proroka w Kościele?

  Wypełniamy funkcję proroka w Kościele, gdy głosimy Boga innym ludziom. Słowem i dobrym życiem dajemy świadectwo naszej wiary.

1. Wybierz z listy i przepisz do zeszytu cechy charakteru, które powinieneś w sobie rozwijać, aby tak jak prorocy z gotowością podjąć wyznaczone przez Boga zadania: aktywny, beztroski, cierpliwy, chciwy, dobry, wspaniałomyślny, kłótliwy, lekkomyślny, leniwy, łakomy, obojętny, obowiązkowy, odpowiedzialny, odważny, pilny, nieokrzesany, pracowity, wyniosły, punktualny, pyszałkowaty, rozmowny, zarozumiały, samodzielny, skąpy, skromny, roztargniony, łagodny, stanowczy, szczery, tchórzliwy, uczciwy, niedbały, uprzejmy, urażony, zazdrosny, zdecydowany, obojętny, złośliwy, wyrozumiały, znudzony.

2. Napisz, jakie trudności może spotkać współczesny prorok w głoszeniu słowa Bożego.

3. Odszukaj i zapisz w *Pamiętniku biblijnym*: *Jr 1, 7–8*.

41. Eliasz – prorok Jedynego Boga

Eliasz był prorokiem Pańskim za panowania króla Achaba w Królestwie Izraela. Dla króla największe znaczenie miało bogactwo. Zgromadzone zasoby przeznaczył na wojsko i wznoszenie nowych budowli. Zupełnie zapomniał o Bogu i jego przykazaniach. Chciał nawet doprowadzić do tego, aby Izraelici czcili Baala – pogańskiego bożka.

Wiara w Boga Jahwe przetrwała tylko dzięki sile i zdecydowaniu Eliasza. Prorok zapowiedział królowi, że w kraju nastaną lata długotrwałej suszy. Z Bożego nakazu Eliasz przez dłuższy czas ukrywał się przy potoku Kerit. Pił z niego wodę oraz jadł przynoszone przez kruki chleby i mięso. Gdy w potoku zabrakło wody, Bóg nakazał Eliaszowi udać się do Sarepty. Tam prorok poprosił napotkaną wdowę o wodę i jedzenie. Zasmucona kobieta odpowiedziała, że czeka ją i jej syna pewna śmierć, bo ma ostatnią garść mąki i resztkę oliwy. Eliasz zapowiedział jej, że Bóg się nimi zaopiekuje i nie zabraknie im ani mąki, ani oliwy. Po pewnym czasie jednak syn wdowy zachorował i umarł. Bóg wtedy objawił swój majestat i potęgę, na błagania proroka przywrócił dziecko do życia. Wdowa z wiarą wyznała:

„Teraz już wiem, że naprawdę jesteś mężem Bożym i słowo Pańskie w twoich ustach jest prawdą”. *(1 Krl 17, 24)*

W trzecim roku od nastania suszy Bóg nakazał Eliaszowi udać się do króla Achaba.

Gdy Achab zobaczył Eliasza, powiedział mu: „To ty jesteś ten dręczyciel Izraela!” A on mu odrzekł: „Nie ja dręczę Izraela, ale właśnie ty i ród twego ojca waszym porzucaniem przykazań Pańskich, a ponadto ty poszedłeś za Baalami.” *(1 Krl 18, 17–18)*

Eliasz nakazał zgromadzić Izraelitów i czterystu pięćdziesięciu proroków Baala na górze Karmel. Chciał, aby na górze złożono w ofierze dwa cielce, jednego dla Baala, a drugiego dla Pana. Składający ofiary mieli tylko wzywać imienia Baala i Pana, zaś prawdziwy Bóg miał przyjąć ofiarę.

41. Eliasz – prorok Jedynego Boga

Na błagania, głośne wołania i modlitwy zanoszone przez cały dzień przez proroków Baala nikt nie odpowiedział. Wówczas Eliasz, używając dwunastu kamieni naprawił zburzony ołtarz Pański, położył na nim drwa i cielca. Wokół ołtarza kazał wykopać rów i wszystko trzykrotnie polać wodą. W porze składania ofiary z pokarmów wezwał Pana, aby przyjął ofiarę. Natychmiast z nieba spadł ogień, który nie tylko strawił cielca, ale również kamienny ołtarz i wodę z rowu.

Cały lud to ujrzał i upadł na twarz, a potem rzekł: „Naprawdę Jahwe jest Bogiem! Naprawdę Pan jest Bogiem!” *(1 Krl 18, 39)*

Wkrótce jedyny Bóg sprowadził na kraj ulewny deszcz, który zakończył czas suszy. Izraelici przekonali się, że tylko Jahwe jest prawdziwym Bogiem i wszystko jest mu posłuszne.

Jahwe objawił się na górze Karmel jako:

- Bóg prawdziwy, który troszczy się o życie człowieka,
- Bóg jedyny, który nie toleruje oddawania czci innym bóstwom.

Często, gdy widzimy obrazy głodujących ludzi, w naszych sercach rodzi się pytanie: Dlaczego Pan Bóg na to pozwala?

Czasami przyczyną głodu na świecie są sami ludzie. Kupujemy za dużo produktów, których nie potrafimy zjeść, a potem bezmyślnie wyrzucamy je. Zmarnowane w ten sposób pieniądze moglibyśmy ofiarować głodującym ludziom. Pan Bóg stworzył nas, abyśmy współdziałali z Nim. Pragnie posłużyć się naszymi rękami, które mogą głodnemu podać kromkę chleba.

41. Eliasz – prorok Jedynego Boga

To nie Pan Bóg krzywdzi ludzi, ale nasze grzechy: brak miłości, lekkomyślność, wygoda, brak wrażliwości, obojętność, chęć zarobienia pieniędzy za wszelką cenę.

„Wyrzucane jedzenie jest jakby skradzionym ze stołu ubogich!” (Papież Franciszek)

Na świecie, co roku umiera z głodu 5 milionów dzieci, codziennie – 18 tysięcy, co ok. 4 sekundy – jedno dziecko. (FAO)

Na świecie, co roku wyrzucamy 1,3 mld ton jedzenia (FAO)**. Stanowi to 1/3 ilości produkowanej żywności nadającej się do spożycia. W Europie marnuje się 89 mln ton żywności.** (Komisja Europejska)

FAO – Organizacja Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa.

Boże, Ojcze nasz, wejrzyj na ludzi, którzy cierpią niedostatek, ratuj ich z głodu i nędzy. Posługując się naszymi dłońmi, daj wszystkim ludziom chleba powszedniego. Amen.

- Kim był Eliasz?

  Eliasz był prorokiem, który ukazał Izraelitom, że Jahwe jest Jedynym Bogiem i Panem życia.

- Co jest przyczyną krzywdy ludzi?

  Przyczyną krzywdy ludzi jest grzech, odrzucenie prawdziwego Boga i oddawanie czci fałszywym bożkom.

1. Napisz, w jaki sposób możesz wspomóc ludzi, którzy cierpią głód?
2. Napisz, co powinno się zrobić z chlebem, który już nie nadaje się do zjedzenia?
3. Odszukaj i zapisz w *Pamiętniku biblijnym*: 1 Krl 17, 14.

42. Elizeusz – prorok Boga wszystkich ludzi

Następcą Eliasza był prorok Elizeusz. Poprzez niego Pan Bóg czynił liczne cuda, aby utwierdzić wiarę Izraelitów. Elizeusz mocą Bożą:

- uczynił wodę wypływającą ze źródła zdatną do picia;
- wypełnił oliwą pożyczone naczynia zadłużonej wdowy, aby dzięki pieniądzom uzyskanym ze sprzedanej oliwy mogła uratować swoich synów przed sprzedaniem ich przez lichwiarza w niewolę;
- wskrzesił zmarłego syna gościnnej Szunemitki, która miała zawsze przygotowany pokój dla proroka;
- uratował w czasie głodu przed zatruciem grupę mężów Bożych, którzy jedli nieznane owoce.

Cud – nadzwyczajne zdarzenie, którego sprawcą jest Bóg. Czyni je sam lub przez człowieka wybranego przez siebie.

Lichwiarz – człowiek nieuczciwie pożyczający komuś pieniądze.

Za sprawą Elizeusza stał się jeszcze jeden cud, którego doświadczył Naaman. Chory na trąd syryjski dowódca wojskowy, który wierzył w wielu bogów. Służącą jego żony była młoda dziewczyna pochodząca z narodu izraelskiego. Pewnego razu opowiedziała swojej pani o tym, że Elizeusz jest w stanie uwolnić jej pana z trądu. Król syryjski natychmiast wyprawił swojego dowódcę w podróż – dał mu bogate dary i list do króla izraelskiego z prośbą o uwolnienie z trądu. Król izraelski jednak nie mógł nic zrobić. Elizeusz postanowił pomóc swojemu królowi i nakazał Naamanowi siedem razy obmyć się w Jordanie, aby oczyścił się z trądu. Naaman rozgniewał się, a potem odszedł, ponieważ spodziewał się, że prorok będzie przed nim mówił i czynił różne niezwykłe rzeczy. Słudzy przekonali go jednak, żeby postąpił zgodnie ze słowami proroka. Naaman zanurzył się siedem razy w Jordanie i został uzdrowiony. Wrócił do proroka i z wiarą wyznał:

„Oto przekonałem się, że na całej ziemi nie ma Boga poza Izraelem! (...)”

(2 Krl 5, 15)

42. Elizeusz – prorok Boga wszystkich ludzi

Łaska Boża nie jest tylko darem dla Izraelitów. Może jej doświadczyć każdy człowiek, który z ufnością prosi o nią Boga. Bóg Izraelitów jest Bogiem wszystkich ludzi. Posłał swojego Syna, Jezusa Chrystusa, aby zbawił cały świat. Każdy z nas odpowiedzialny jest za to, aby tę prawdę przekazywać innym, ponieważ nie wszyscy ją poznali. Nasza dobroć może otworzyć ich serca na słowa Ewangelii.

Dziś również Bóg czyni liczne cuda. Przez nie objawia nam, swoją wszechmoc i potęgę oraz umacnia naszą wiarę. Często sądzimy, że Bożych cudów mogą dostąpić tylko nieliczni wybrani ludzie. Nad wieloma wydarzeniami czy zjawiskami się nie zastanawiamy. Traktujemy je jako normalność, a przecież jeśli głębiej nad nimi się zastanowimy, to odkryjemy, że są prawdziwymi cudami.

Największym cudem, którego doświadczyliśmy, były nasze narodziny. Cudem jest nasze życie, zdrowie, zdolności...

42. Elizeusz – prorok Boga wszystkich ludzi

Cudami są sakramenty święte. W każdym z nich osobiście spotykamy się z Bogiem, który obdarza nas swoją łaską. Dzięki temu doświadczamy Bożej miłości.

Poprzez obmycie wodą w chrzcie świętym:

- **jesteśmy oczyszczeni z grzechu pierworodnego,**
- **stajemy się dziećmi Bożymi,**
- **zostajemy włączeni do wspólnoty Kościoła.**

W sakramencie pokuty Bóg otacza nas swoim miłosierdziem i przebacza grzechy, za które żałujemy.

W Eucharystii Bóg staje się pokarmem naszej nieśmiertelnej duszy w drodze do nieba.

Powinniśmy dziękować Panu Bogu za wszystkie cuda, które dokonuje w naszym życiu. Możemy to uczynić modlitwą i właściwym korzystaniem z darów, które od Boga otrzymujemy.

- Czego uczą nas cuda, których Bóg dokonuje przez Elizeusza?

  Cuda, których Bóg dokonuje przez Elizeusza, pouczają nas o wszechmocy i potędze Pana Boga oraz umacniają naszą wiarę.

- Kto może doświadczyć Bożej łaski?

  Bożej łaski może doświadczyć każdy człowiek, który prosi o nią z ufnością.

1. Odpowiedz na pytanie: co to jest cud? Jakich Bożych cudów doświadczasz w swoim życiu?

3. Odszukaj i zapisz w *Pamiętniku biblijnym*: Ps 51, 4.

43. Izajasz – prorok zapowiadający Zbawiciela

Proroctwa mesjańskie – proroctwa dotyczące osoby obiecanego Zbawiciela.

Emmanuel – imię oznacza „Bóg z nami”.

Izajasz urodził się ok. 765 r. przed Chr. w Jerozolimie. Pochodził z zamożnej rodziny. Jego imię oznacza „Jahwe jest zbawieniem”. Pan Bóg obdarzył go szczególną inteligencją, odwagą, silną wolą i skutecznością w działaniu. Powołał go na proroka w Królestwie Judy. Izajasz nawoływał do poprawy życia, odrzucenia grzechu i zła oraz powrotu do Boga. Ostrzegał mieszkańców Królestwa Izraela i Judy przed zagładą, która miała stać się karą za niewierność Narodu Wybranego wobec Boga. Swoje posłannictwo pełnił wiernie przez ponad czterdzieści lat. Żydowska tradycja podaje, że poniósł śmierć męczeńską. Został uznany za pierwszego z wielkich proroków.

W Piśmie Świętym znajduje się Księga Izajasza zawierająca jego nauki i proroctwa. Bardzo ważne miejsce wśród proroctw Izajasza zajmują te, które zapowiadały przyszłego Zbawiciela, czyli proroctwa mesjańskie. Wszystkie wypełniły się w życiu Pana Jezusa.

Oto Panna pocznie i porodzi Syna, i nazwą imię jego Emmanuel. *(Iz 7, 14)*

**Albowiem Dziecię nam się narodziło,
Syn został nam dany.** *(Iz 9, 5)*

43. Izajasz – prorok zapowiadający Zbawiciela

Głos się rozlega «Drogę dla Pana
przygotujcie na pustyni,
wyrównajcie na pustkowiu gościniec
naszemu Bogu! *(Iz 40, 3)*

Wtedy przejrzą oczy niewidomych
i uszy głuchych się otworzą. *(Iz 35, 5)*

Lecz On się obarczył naszym cierpieniem,
On dźwigał nasze boleści,
a myśmy Go za skazańca uznali,
chłostanego przez Boga i zdeptanego.
Lecz On był przebity za nasze grzechy,
zdruzgotany za nasze winy.
Spadła Nań chłosta zbawienna dla nas,
a w Jego ranach jest nasze zdrowie.
Dręczono Go, lecz sam się dał gnębić,
nawet nie otworzył ust swoich. *(Iz 53, 4–5.7)*

Do niego ludy przyjdą po radę,
i sławne będzie miejsce jego spoczynku.
(Iz 11, 10)

43. Izajasz – prorok zapowiadający Zbawiciela

Po grzechu pierworodnym Pan Bóg obiecał, że przyjdzie na świat Syn Boży, który na nowo pojedna ludzi z Bogiem. Nie powiedział, kiedy to nastąpi, ale objawił nielicznym prorokom różne wydarzenia z życia Zbawiciela. Izajasz pozostawił w swojej księdze najwięcej proroctw mesjańskich. Fragmenty jego księgi czytamy w okresie Adwentu, Bożego Narodzenia i Wielkiego Postu.

Proroctwa Izajasza spełniły się dwa tysiące lat temu. Wtedy Jezus, Syn Boży, przyszedł na świat, stał się człowiekiem, cierpiał, umarł na krzyżu i zmartwychwstał dla naszego Zbawienia. Chrystus przyjdzie jeszcze raz na ziemię przy końcu czasów. Zapowiedź tego wydarzenia zapisana jest w Piśmie Świętym:

„(...) Ten Jezus, wzięty od was do nieba, przyjdzie tak samo, jak widzicie Go wstępującego do nieba." *(Dz 1, 11)*

Nie wiemy, kiedy to nastąpi, dlatego całe nasze życie powinno być przygotowaniem na spotkanie z Panem Jezusem. Jeżeli nie doczekamy końca świata, to spotkamy się z Nim w dniu naszej śmierci, która jest zakończeniem naszego ziemskiego życia i początkiem wiecznego. Nie odkładaj do jutra tego, co możesz uczynić już dziś. Zawsze bądź przygotowany na spotkanie z Bogiem poprzez życie w łasce uświęcającej i wypełnianie dobra.

- Kim był Izajasz?

  Izajasz był prorokiem, który w czasach Starego Testamentu zapowiadał ludziom przyjście na świat Zbawiciela.

- W jakiej osobie wypełniły się mesjańskie proroctwa Izajasza?

  Mesjańskie proroctwa Izajasza wypełniły się w Panu Jezusie.

1. Pomódl się wieczorem za misjonarzy.
2. Odszukaj i zapisz w *Pamiętniku biblijnym* słowa, którymi Izajasz odpowiedział na Boże wezwanie. Znajdziesz je w: Iz 6, 8.

44. Jeremiasz – prorok wierności przymierzu

Jeremiasz był wielkim prorokiem w Królestwie Judy około 600 lat przed Chr. Nawoływał Izraelitów do nawrócenia i wierności przymierzu, które Bóg z nimi zawarł.

Jeżeli chcesz powrócić, Izraelu, – wyrocznia Pana – możesz do Mnie powrócić; a jeżeli oddalisz swe bóstwa, nie potrzebujesz się błąkać z dala ode Mnie. Oczyść swe serce z nieprawości, Jerozolimo, abyś została ocalona! Dokądże będziesz podtrzymywać w sobie swoje grzeszne myśli? *(Jr 4, 1.14)*

Jeremiasz zapowiadał także Bożą karę – upadek królestwa, zburzenie Jerozolimy i uprowadzenie ludzi do niewoli, jeśli Izraelici nie zmienią swojego postępowania.

Zamienię Jerozolimę w stos gruzu, siedlisko szakali, miasta zaś judzkie w pustkowie, pozbawione mieszkańców. *(Jr 9, 10)*

Ani królowie, ani lud jednak nie chcieli słuchać Jeremiasza. Prześladowano go, znieważano i więziono. Słowa proroka wypełniły się. Bóg surowo ukarał niewierność swego ludu. Wojska babilońskie kilkakrotnie pustoszyły kraj. Król Nabuchodonozor w 587 r. przed Chr. zburzył Jerozolimę, spalił świątynię, a ludność uprowadził do niewoli. Jeremiasz pozostał w Jerozolimie z garstką biednych Izraelitów, którzy mieli uprawiać ziemię.

44. Jeremiasz – prorok wierności przymierzu

Prorok siedząc na gruzach Jerozolimy opłakiwał niedolę miasta i ludu. Zapowiadał również, że Pan zawrze ze swoim ludem nowe przymierze. Bóg powierzył Jeremiaszowi misję prorocką, bo nieprzerwanie kochał swój lud i pragnął jego dobra mimo tego, że Izraelici nie słuchali Jego słów, nie żałowali za swoje grzechy i nie chcieli się poprawić.

Oto nadchodzą dni (...) kiedy zawrę z domem Izraela <i z domem judzkim> nowe przymierze. Nie jak przymierze, które zawarłem z ich przodkami, kiedy ująłem ich za rękę, by wyprowadzić z ziemi egipskiej. To moje przymierze złamali, mimo że byłem ich Władcą (...) Lecz takie będzie przymierze, jakie zawrę z domem Izraela po tych dniach (...): Umieszczę swe prawo w głębi ich jestestwa i wypiszę na ich sercu. Będę im Bogiem, oni zaś będą Mi narodem. *(Jr 31, 31–33)*

Słowa, które przez proroka Jeremiasza Pan Bóg skierował przed wiekami do Narodu Wybranego, są nadal aktualne. Bóg wzywa nas nieustannie do wierności przymierzu, które zawarł z każdym z nas w chwili chrztu świętego. Wtedy staliśmy się dziećmi Bożymi, a Jego Prawo zostało wypisane w naszych sercach. Zostaliśmy obdarzeni sumieniem, dzięki któremu możemy rozróżniać dobro od zła. Powinniśmy zawsze słuchać sumienia, które zachęca nas

do czynienia dobra. Jeżeli tego nie czynimy i wybieramy zło, to popełniamy grzech, który oddala nas od Boga. Naszą drogą powrotu jest szczery żal za grzechy. Jest on naszym przeproszeniem Boga, które możemy wyrazić modlitwą lub gestem (np. uderzeniem w piersi). Podstawą naszego przeproszenia powinna być miłość. Gdy w sumieniu rozeznamy, że przez grzech ranimy kochającego nas Stwórcę, to nie zwlekając, powinniśmy Go przeprosić. Będzie to żal z miłości do Pana Boga, który jest żalem doskonałym. Czasami jednak przepraszamy Boga za nasze grzechy dlatego, że boimy się Jego kary, to znaczy ze strachu. Wtedy nasz żal jest mniej doskonały. W sakramencie pokuty nawet takie przeprosiny Pan Bóg przyjmie. Powinniśmy jednak starać się wzbudzać w sercu żal doskonały, bo jest on milszy Panu Bogu.

Bóg pragnie naszego prawdziwego szczęścia. Możemy je osiągnąć tylko wtedy, gdy zachowując Boże przykazania będziemy żyli w przyjaźni z Nim.

Boże, który mnie kochasz, pomóż mi żałować za grzechy, przebacz je i umocnij mnie w miłości do Ciebie i ludzi. Niech mój żal za grzechy płynie zawsze z miłości do Ciebie. Przez Chrystusa, Pana naszego. Amen.

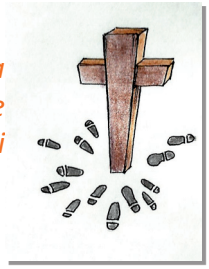

- Do czego wzywał i co zapowiadał prorok Jeremiasz?
  Prorok Jeremiasz wzywał do pokuty i nawrócenia. Zapowiadał zburzenie Jerozolimy.
- Co to jest sumienie?
  Sumienie to głos Boży zapisany w naszej duszy, który zachęca nas do czynienia dobra i odrzucania zła.
- Co to jest żal za grzechy?
  Żal za grzechy to przeproszenie Boga za popełnione zło. Żal jest doskonały, gdy przepraszamy Boga z miłości, a mniej doskonały, gdy czynimy to ze strachu przed karą Bożą.

1. Przypomnij sobie sześć prawd wiary. Przepisz do zeszytu tę, która mówi o Bożej sprawiedliwości.
2. Pamiętaj, aby codziennie robić rachunek sumienia i żałować za grzechy z miłości do Pana Boga.
3. Odszukaj i zapisz w *Pamiętniku biblijnym:* Ps 145, 8.